

Trnovska vas • S prvega kmečkega praznika

Kosa se kleplje po jurjevem, drugače bo toča ...

Trnovska društva (Turistično društvo, Društvo ljubiteljev stare tehnike, društvo kmetič in PGD Biš) skupaj z Občino Trnovska vas so v nedeljo popoldne kljub dežju in vetru uspešno pripeljali do konca prvi kmečki praznik, ki so ga poimenovali Oča so koso klepali.

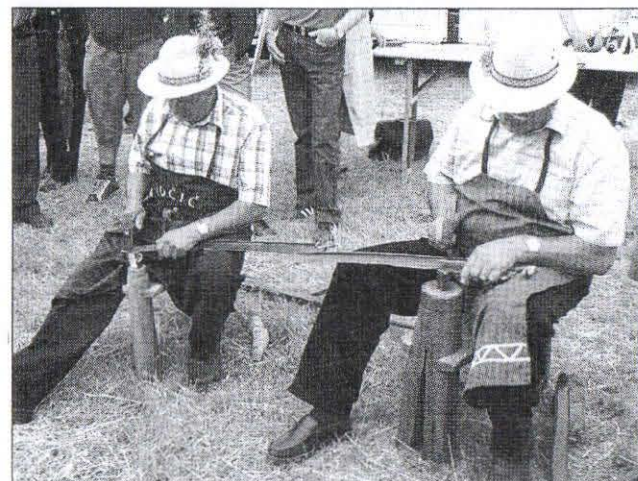

Foto: SM

Pri klepanju kose »po babici« je bilo slišati, da se tega ne sme početi pred jurjevim, sicer se prikliče toča.

Prikaz ročne košnje iz časov babic in dedkov se je seveda začel s klepanjem kose; ob tem opravilu je bilo slišati, da je bilo nekoč treba koso klepati po jurjevem, ker če se je klepanje slišalo prej, se je s tem priklicala toča. Sicer pa je treba rezilo kose klepati »po babici«, najboljša pa so bile tiste kose, ki so imele rezilo dolgo dober meter ali še kaj več, čeprav takšnih danes ni več. Tudi nasađitev rezila na »ratiše« je bila posebna umetnost; dolžina »ratiša« naj bi segala največ do

brade kosca, rezilo pa je moralo biti nataknjeno pod kotom 15 stopinj, da je bilo najlažje kositi. Nekoč so se kosci ročne košnje lotevali skorajda sredi noči, ko še ni bilo prehude vročine in toliko bolj zgodaj, kolikor večji je travnik je bilo treba pokositi. Ni bila redka tretja ura ponoči, ko se prve kose po požirku žganega za pogum in moč že zašvitele po zreli travi. Okoli osmih so si kosci prislužili »fruštek«; ženske so iz nakošene trave naredile mizico in nanjo položile skledo s kislo

Foto: SM

Košnja se je včasih začela že sredi noči, da je bila trava v prvem vročem dopoldanskem soncu že pokošena in so jo ženske lahko raztrosile in obračale.

juho, vanjo narezale kruha, zraven pa dodale še »krompirov zos« in meso. Potem so se po navadi lotile raztrosa nakošene trave, pozno popoldne, okoli desete ure, pa je konec košnje napovedal še obed; večinoma se je jedlo krapce ali gibanico, zraven pa vino ali jabolčnik – kaj je pač kdo premogel. Čeprav so moški košnjo zaključili dopoldne, s tem dela na travniku še zdaleč ni bilo konec, saj je bilo treba sušečo pokošeno travo še enkrat obrniti, kar je

bilo žensko delo, na koncu, praviloma naslednji dan, pa je sledilo še nalaganje sena na voz in odhod domov. Seveda so včasih med delom in po njem tudi veliko prepevali; katere pesmi in kako se je to slišalo, pa so pokazali oziroma odpeli ljudski pevci KD Trnovska vas in vokalni kvintet Društva upokojencev.

Letošnje organizatorje in sodelujoče v prikazu kmečkih opravil ob košnji trave in spravilu sena je sicer grdo zmotilo

Foto: SM

Tradicionalni »fruštek« za kosce so gospodinjice prinesle na travnik kar v košari na glavi in nato iz kupa trave naredile »mizo«, na kateri je bila obvezna: kisla juha z narezanim kruhom, krompirjeva omaka in narezano meso.

jokajoče vreme; čeprav se prvim dežnim kapljam in rosenju animatorji niso hoteli pustiti, pa so prikaz raztrosa in obračanja trave vendarle morali prekiniti, saj je bil naliv prehud. To pa ni zmotilo ne obiskovalcev, ne akterjev prikaza. Pod streho bližnjega šotora so počakali na jasnejše nebo, vmes so odprli še razstavo starih kmečkih orodij in traktorjev, nato pa izvedli še napovedano tekmovanje za najboljšo ekipo

v košnji in spravilu, pa tudi za najboljšega kosca Trnovske vasi. Med sedmimi ekipami iz vaških skupnosti (VO) se je kot najboljša izkazala ekipa VO Bišečki Vrh pred ekipo VO Trnovski Vrh in ekipo iz VO Biš. Naziv prvega Naj kosca občine pa si je letos med desetimi prijavljenimi tekmovalci prikobil Alojz Knuplež pred Francem Pšajdom in županom Alojzom Benkom.